

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 9, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.
SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year \$ 7.00
Six months \$ 3.75
Three months \$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year \$10.00
Six months \$ 5.00
Three months \$ 2.75
By check money order payable to "U. N. A."
Telephone "СВОБОДА" 498 Montgomery, Tex. U. N. A. 1338 Montgomery.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„АКТ ЗЛОЇ ВОЛІ І ПРОВОКАЦІЇ“

Британський міністер закордонних справ Чемберлейн дав добру лекцію тим всім, що ще далай орієнтуються на чужі сили, на міжнародну справедливості, міжнародні конфлікти і симпатії. Прямо гола повірті, щоби холоноронний Англієць, до того великий дипломат і політик та високий британський урядовець міг висказатися публічно в такій нікчемній спосіб, про природне й історичне право литовського народу до їх праїдної столиці Вильно. Те, що Литовці встали в свою конституцію, що Вильно являється столицею Литви, називає Чемберлейн актом злої волі і провокації, який готов викликати війну на сході Європи. Так то заговорив представник той держави, що на спільку з другими альянтами признала була в своїм члє Вильно Литви! Так заговорив Чемберлейн в одську Літ Нації, як рівнож не погоджувався з польським наїздом на литовську столицю. Та коли польський генерал Желіговський напав з польськими бандами в 1920 році на безборонне Вильно і коли занає його силою і примучив до Польщі, тоді ніхто не назвав польського акту насильства — актом злої волі і провокації. Напавки, про довгих ваганнях і протестах стало на тим, що Рада Амбасадорів признала Вильно Польщі. І то тим самим безпарним помпаним рішенням з 14 марта 1923 року, коли віддала Польщі Галичину і другі західно-українські землі.

А тоді Англія не погоджувалася з другими альянтами в справі Польщі. Ще тоді Англія не мала довіри до неї і радо бував згодилася на виділення Вильно, Галичини, Шлеска і данігського коридору. Не годилася, але мовчала. Але вже тоді одного не годна була б забути вся польська преса і то аж до послідного часу. Вєсь час писала вона про перфінції Альбони. Як в послідних часах замовчала і почала примилуватися до Англії. Перший пошток зроблено тоді, коли Польща відігравала ролю сьоба і доставляла Англії вугле, коли англійські майнери виїхали на страйк і добивалися заробітку, який дав їм в змогу жити. Тоді то Польща підпала англійській уряд в його боротьбі проти білих страйкарів, щоби за юдний грїг скріптіти польський скрєб. А тепер занає Англія з ненависті до совітів підідержує Польщу і кидє їй на поталу серце Литви — її столицю Вильно. І робить це в айноє цинічній і провокаційній спосіб.

Той факт як найкраще змальовує вартість всяких орієнтацій на чужі сили, Чужий думав про своє добро і відповів до него наївність до других. Раз їм сприяє, а раз їх нищить. Поступає так, як йому вигідно. Тому й всяка ставка на чужу патрізмику може в кождий час завести. З того же не виходить, щоби не використовувати міжнародної ситуації і не шукати собі прихильників серед чужих держав і народів. Треба не робити, але чисити на них не можна, а тільки на власну силу.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передачу заборонена. — Всі права охоронені 1927 р.

Тут стрів нас дуже вичинно помічник Начальника штабу „Главоверха“ Вирубов. Вирубов а стрівся перше. Він зробив вражіння високонтегітної людини, вислухав нас уважно, обговорив з нами деталі і, чинно, всебічно зважував для себе свої нашіх вимог. Мені тоді здавалося, що він добре зрозумів усю вагу запропонованих нами у порядковань в українській армії, а може не стільки зрозумів, як інтуїтивно відчув усю силу і вагу українського національного військового руху, тому, здавалося, наша точка погляду знайшла в нього повне співчуття.

Тут же а також перший раз стрівся комісар Південно-західного фронту Юрдовського, який зробив вражіння досить байдю, невразливої особи, з дуже обмеженим політично-партиїним обрієм. По умовленні про прийняті нашої делегації, вчером, Керенський, ми опустили потяг. На пероні дівря я стрівся двоох бунувших утер-офіцерів моєї роти, які тепер були в так званому ударному корпітському полку, що в свій час служив в айноєм-полку в Україні. Тут же а також перший раз стрівся комісар Південно-західного фронту Юрдовського, який зробив вражіння досить байдю, невразливої особи, з дуже обмеженим політично-партиїним обрієм.

По умовленні про прийняті нашої делегації, вчером, Керенський, ми опустили потяг. На пероні дівря я стрівся двоох бунувших утер-офіцерів моєї роти, які тепер були в так званому ударному корпітському полку, що в свій час служив в айноєм-полку в Україні. Тут же а також перший раз стрівся комісар Південно-західного фронту Юрдовського, який зробив вражіння досить байдю, невразливої особи, з дуже обмеженим політично-партиїним обрієм.

НАРЕШТІ І СТАЛІН ЗАГОВОРІВ

(З приводу економічної кризи в Радянському Союзі).
Кожен раз, як тільки я „Свободі“ заявляю, яка відомість при який стан певної галузі в Радянському Союзі, більшовики та їх підпачиві „деправдані“ відомості „Свободі“. Мовляв, свої відомості в факти „Свобода“ бере з ємігрантських вигадок, з преси, ворожого більшовицьким. Між тим, як всі наші відомості про внутрішній стан Радянського Союзу ми черпаємо виключно з жєреї самих більшовицьких, що публікуються в Совєдї.

Але приходять час і факти життя показують, що твердження „Свободи“ мали під собою реальний ґрунт. Ось і тепер сам Сталін підтвердив твердження „Свободи“, що економічне життя Радянського Союзу доходить до катастрофічного стану. Сам Сталін публічно заявив, що сільське господарство буншої Росії навіт на внутрішній ринок не дає кількості збіжжя, потрібної для виконання ліхоборського населення. Про загрози немає ког тепер і думати.

До війни експорт сільсько-господарських продуктів Росії за границю вивозив від восьми до дванадцяти мільйонів тон. Більшовики в останній рік експортували всього два мільйони тон, та сподівалися збільшувати свій експорт щорічно. Але сталося так, як і з іншими господарськими розрахунками більшовицькі: замість збільшення експорту, замість спинення його.

Таким чиним ось більшовицькі плани відбудови економічного життя буншої Росії, які вони базували головним на збільшенні свого експорту, доводяться залити, а натомість шукати засобів, якіб припинили економічну, а за нею й посяуваючи для більшовицької, політичну катастрофу.

Сталін вже тепер заявляє, що більшовицький експорт продуктів ліхоборства покритий іншими продуктами, а передовсім нафтою. Са-

ти, бо за вторганням гроші сезиання нічого потрібного йому дістати не може, хіба „риковки“ (сирожина хліба, що заведена за Рикова замість парської „монополії“). Також селянин рахує, що йому дешевше обходиться власний „риков“, ніж „риковка“, тому самогона індустрія на селах процвітає.

Так саме й одєжу собі селянин тепер знову, як в стародавні часи, робить власними руками. Отже відповідує сирожину тримає для свого власного вжитку.

Заяви Сталіна про припинення експорту збіжжя за кордон виходить, що причиною є знищення великих господарств у Росії, та утворення на їх місцях дрібних селянських господарств. Тому Сталін сподівався за декілька років відновити експорт зерна, коли будуть відбудовані знову старі поміщицькі господарства, але вони будуть називатися тепер „комуністичними колективами“.

Словом, намір селянства вибавити від селянства старих поміщицьких земель та створення з них „колективних“ колективів.

Чим краще більшовики почнуть переводити цю нову свою реформу, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя.

Чим краще більшовики почнуть переводити цю нову свою реформу, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя, тим скорше на цьому вони собі скрутять життя.

ЯК ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАСАДУ НЕВИННИХ

Майнерів, Па, й околиши.

Захолом місцевих Братств і Товариств Українського Народного Союзу відбувається в неадаю, дня 10 червня, о год 2.30 по полудні, в місцевім театрі (Minersville Opera House) велике протестування віче в справі смертного засуду, відданого лянським судом у Львові проти В. Атаманчука і І. Вербицького. На вічу буде промовляти: др. Л. Мишуга і друї бесідики.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗУ.

Добрий примір для членів У. Н. Союзу.

Мені, як і мав розмову з тутешнім громадянським Василем Ковалем. Він не є членом нашої організації, але сидить наївно за тим, як членів У. Н. Союзу. Стараються о будову свого Сиротинця. Гр. Василь Коваль сказав мені між иншим так: „Дуже прикро, що не всі ваші члєни беруть ся справу серйозно. Я бачу, члєни з другого відділу вашої організації стараєиш навіт шкідити, коли ви улаштували в січні ц. р. бал на дохід свого власного Сиротинця“. Після того він виняв з кишені \$5.00 і жертвував їх з охотою на потреби нашого Сиротинця. При тім заявив сей щирий Українець, що коли зачєнується будова нашого Сиротинця, то він тоді дасть на цю ціль повніший суму.

Лія Вавришин, сир. 52 від. У. Н. Союзу, в Голийок, Масс.

ЩОБІ НА ДОХІД СИРОТИНЦІ.

Щобі відсвяткувати 20-ту річницю свого існування, бр. св. Николає, 99 від. У. Н. Союзу, в Виск Бері, Па, устроїло до 12-го лютого ц. р. ювілейний концерт у користь Сиротинця-Захисту. Прихід був сідуючий: „Вступ на концерт приніс \$144.25; відзнаки (продала пані М. Герман) \$20.32; оголошені в програмі \$20.00; з гадеробі 80 цт. — Разом приходу було \$185.37. Розход було \$130.07. Вислано на Сиротинця \$55.30.

Хоч зарібок з концерту невеликий, то користь полягає в тім, що це було зібрання всіх місцевих організацій, а це вказує, що наші громадяне вільно оцінює заходи над будовою такої потрібної інституції як Сиротинця.

Для нас стало очевидне, що Керенський дав директиви лише загального характеру, до речей своєюм начальником штабу обмірковує наші домагання у всій повноті. На своє побачення з Керенським ми дивилися, як на необхідність від нього мати принципіальну згоду на суть наших домагань, яку він нам дав, але не переказав свого Духоніну. Тому, що я мусів їати до Петербурга на демократичну раду, мені доручено нагадати ї Керенському про наше побачення у Ставі і добути від нього точні, позитивні директиви для Духоніна.

Стріча з українським війським на охороні „Зимової Палати“, „дів, він вівся!“ — це має Українці-воїни. Сила авторитету Генерального Комітету „Слава Україні“ в буншій царській палаті. Пошана по „старомодному“ чині не привезти російських міністрів до Києва?

Прийбувши до Петербургу, перш демократичною радою підпорядковує представників Генерального Комітету, що

Осье дорожого братство складає щирю подяку віддану У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провідників і Згоди Братств, котрі причинилися до цього концерту, як також і тим, що взяли участь у концертній програмі.

М. Рутко, преас;
Н. Ляврик, кас;
П. Герман, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 28 мая помер в Толодо, Огайо, Йосиф Рошпика, секретар відділу 167. У. Н. Союзу. Померший родився дня 12 листопада 1887. року в селі Лапшині, повіту Березина. До Укр. Нар. Союзу вступив 15. грудня 1918. Майже через цілий час був секретарем фінансовим сего відділу. Попісля був добрим членом, добрим організатором, як рівнож добрим і щирим. Українцем, ддав о добро і розвій Товариства, ддав також про народні справи, займався збірками, другим помогав і сам жертвував після своїх сил на всім цім, чи місцеві, чи старо-краєві.

Коли покійний помер, за всі Його труди члєни Братства і не-члєни віддали Йому останню прислугу та похоронили після обряду, до якого він зачислявся. Коли тіло члєна спустило до гробу, гр. Ю. Лішук гарною промовою поправав покійного від Братства.

Покійний лишив жену Антоїну й троє малі діти.

Земля Йому Пером!

У товаристві вгворили про перелет через океан. Тристан Бернар сказав:

— Для мене ця справа зовсім проста. Я маю один спосіб на це.

— Що за спосіб?

— Це скажу лише тоді, коли в товаристві не буде ніякого вченого мужа.

— Навпевно нема його тут.

— Отже справа дуже проста: Треба вїстї в аероплан і підїстися на йому 70 км. високо. Там нема вже тяжкості землі. І там треба підїхати аж земля обернеться з Америки до Європи. Знову треба злетіти на діл — і вже перелет осягнути л. кождий.

мог приготувати і мав свою вироблену думку. Майже з усіма доводами Петлюри, видисі, погоджувався, через що нам здавалося, що на сей раз наші вимоги будуть задоволені.

З уваг Керенського врїзали ся мені в паміть головні дві. Переказую їх на паміть, тому не рідко, що вони були такі слово в слово, але по змісту передаю трохи.

Перша, що, мовляв, не думайте, що ваші українські часті краще других, на що о держав від Петлюри покосення і докази протиний його думці. Також має підтримку не паміятю хто з присутніх штабовців увагою, що дієно українські частини далеко краєві від інших у всіх відношеннях.

Друга увага його була: „Видобавте українську частю такого бошого міста дієвіш, який у вас же для ніх нїт жодного складу“. В свій аїз ми не імкнєтє у себе офіцєров наших рангов!“ — В свій аїз ми не імкнєтє у себе офіцєров наших рангов!“

В свою бажу також одна чи не з найбільших наших трагедій, що галамалава організацію української армії.

Півля, пізніше, по большевицькому перевороті, спосаєчи спосібівку їх, спитав до нас більше ніж треба було і вони майже візразу обернули ся „а російські офіцєри“

Малоросов“ в українській націоналісти, а дехто поліз аж в націонал-патріоті, але це вже було запізно.

Звичайно більшість з них це робила лише з тактичних мотивів, щоб врятувати до свого часу себе, потім знову обернутися в „русское офицєра“. Лише дуже незначна кількість дійсно припала ціло на службу свого народу.

З першої категорії досить велика частина відвіляла з української армії, коли істнувала добровольча армія (Денікіна, Юденича, Врангеля); друга частина пізніше, коли червона армія все більше вела до нас, „руської армії“, перейшла до червоних і лише невеличка частина залишилася в українській армії на деяке дехто, рахуючи, що в її мій момент робити своє „руське дело“, прикриваючись національною машкарою. Скаже не торкається тих фаворитів, що пішли в нашу армію, як фаворитів, або значників, що вони не Українці, бо вони наїпідше й чесно виконали свій обовязок перед нашою армією. Тому їх треба поважати і ї уміти цінити.

На уваги Керенського нам було досить тяжко йому відповісти, а тому доводилося давати пояснення, чому ми не маємо таких старшин, та при яких умовах будемо мати, якщо хочати, як кажуть, „накрутку на накрутку“.

В се побачення уміовено в Керенський, що: а) Він оголосив наказ про затвердження українських 15 кл. дівля, б) разом з записом, підписаний Керенським, і в) оголошення директиви в очей.

Нас се здивувало, бо Керенський же о-гори обіцяв дати директиву, а очей директиви в очей.

дію війнах зї Ставки, не зрозумів цього.

Коли Петлюра коротенько переказав Духоніну наше побачення з Керенським, він відповів, що дійсно йому дані директиви, але такі, що далі не вичерпують наших домагань, тому попрахав лишити в нього всі наші матеріали до другого дня, коли він дасть остаточну відповідь.

Для нас стало очевидне, що Керенський дав директиви лише загального характеру, до речей своєюм начальником штабу обмірковує наші домагання у всій повноті. На своє побачення з Керенським ми дивилися, як на необхідність від нього мати принципіальну згоду на суть наших домагань, яку він нам дав, але не переказав свого Духоніну. Тому, що я мусів їати до Петербурга на демократичну раду, мені доручено нагадати ї Керенському про наше побачення у Ставі і добути від нього точні, позитивні директиви для Духоніна.

Стріча з українським війським на охороні „Зимової Палати“, „дів, він вівся!“ — це має Українці-воїни. Сила авторитету Генерального Комітету „Слава Україні“ в буншій царській палаті. Пошана по „старомодному“ чині не привезти російських міністрів до Києва?

Прийбувши до Петербургу, перш демократичною радою підпорядковує представників Генерального Комітету, що

В КОЖДІЙ ЧИНОКІСЬ ХА-ТІ ПОВИНА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

